

Karşıt inceleme hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK KANUNU (*)
Özelge no	39044742-YMM GENEL-1547
Tarih	23.09.2013

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Katma Değer Vergisi Grup Müdürlüğü

Sayı : 39044742-YMM GENEL-1547

23/09/2013

Konu : Karşıt inceleme.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, ... Vergi Dairesi Müdürlüğünün ... vergi kimlik numaralı mükellefi ... Tic. Ltd. Şti.' nin 10-12/2010 dönemlerinde KDV Kanununun 11/1-a maddesi kapsamında yapmış olduğu teslimlerden kaynaklanan KDV iade talebine ilişkin olarak tarafınızca düzenlenen YMM KDV İadesi Tasdik Raporunun anılan vergi dairesine ibraz edildiği, ancak ... Vergi Dairesi Müdürlüğünce KDV İadesi Tasdik Raporu kapsamında yapılan karşıt incelemelerde; imalatçının bir altına kadar inilmemiş olması gerekçesiyle rapora işlem yapılmadığı ve imalatçının bir altına kadar inilmesi gerektiği hususu belirtildiğinden konu ile ilgili olarak görüş talebinde bulunulmuştur.

Bilindiği üzere, 20 Sıra No.lu SMMM ve YMM Kanunu Genel Tebliğinin A/5 bölümünde; "İadesi talep edilen katma değer vergisinin doğruluğunu tespit etmek için Yeminli Mali Müşavirlerce yapılacak alt kademe incelemelerine ilişkin açıklamalara tasdik raporunda yer verilecek, yapılan karşıt incelemelerin safhaları belirtilecektir. 1 ve 15 sıra numaralı Tebliğlerde belirtilen katma değer vergisi iadelerine ilişkin işlemlerin tasdikinde, Yeminli Mali Müşavirler karşıt incelemeleri, ihracat konusu mal ve hizmetin imalatçısı (üreticisi) konumundaki alt mükelleflerin bir alt kademesine kadar yapacaklardır. Karşıt inceleme tutanakları ilke olarak tasdik raporuna eklenecektir. Ancak, tutanak sayısının fazla olması durumunda, en yüksek tutarlı faturaları içeren asgari 10 adet inceleme tutanağının rapora eklenmesi, incelemeye yetkili elemanlarca talep edilmesi halinde ibrazı şartıyla diğer tutanakların ise tasdik işlemini yapan Yeminli Mali

Müşavirlerce muhafaza edilmesi mümkün bulunmaktadır. " denilmektedir.

27 Sıra No.lu Tebliğin;

"Karşit İncelemelerde Uyulacak Esaslar" başlıklı II-2 bölümünde; "Karşit incelemede amaç tasdike konu işlemin gerçek mahiyetinin ortaya çıkarılmasını sağlamaktır. Örneğin, KDV iadesi işlemlerinde karşit incelemenin amacı, iade ya da mahsup edilecek KDV tutarını doğru olarak belirlemek, tam tasdik kapsamında yapılan karşit incelemenin amacı ise gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinde yer alan matrah ve vergiye ilişkin tutarların doğruluğunu sağlamaktır.

Öte yandan, 1 ve 15 sıra nolu Tebliğler çerçevesinde yapılan iadelerde karşit incelemenin kural olarak ihracat konusu mal veya hizmetin imalatçısı konumundaki alt mükelleflerin bir alt kademesine kadar yapılması zorunludur. Ancak, ithal edildikten sonra Katma Değer Vergisi Kanununun 11 inci maddesi kapsamında ihraç edilen ürünlerde sözkonusu malı ithal eden firmanın kayıtlarına inilmesi yeterli olacaktır." denilmektedir.

"Karşit İnceleme Yapılmasının Zorunlu Olmadığı Haller" başlıklı II-5 bölümünde; "KDV iadesi tasdik işlemlerinde indirilecek KDV'nin %80 veya daha fazlasına tekabül eden mal ve hizmet alımları ile ilgili karşit incelemelerin yapılması zorunludur. "

"Karşit İnceleme Tutanaklarında ve Teyit Yazılarında Yer alması Zorunlu Bilgiler" başlıklı II-7 bölümünde; "Nezdinde karşit inceleme yapılan mükellefin malları (imalatçılarda hammaddeyi) tedarik ettiği alt firmalara ilişkin bilgiler (Malın veya hammaddenin satın alındığı kişinin adı-soyadı veya unvanı, bağlı olduğu vergi dairesi ve vergi kimlik numarası, malın KDV dahil toplam bedeli, düzenlenen belgenin tarih ve numarası.) (Mal veya hammadde alımlarının çok sayıda kişiden yapıldığı hallerde en yüksek 10 alıma ilişkin bilgilerin verilmesi yeterli olacaktır). " ifadeleri yer almaktadır.

29 Sıra No.lu Genel Tebliğin II/I bölümünde; "indirilecek KDV'nin üçte biri veya daha fazlasının karşit inceleme zorunluluğu kapsamı dışında bırakılan mal veya hizmet alımlarından kaynaklandığı hallerde karşit inceleme zorunluluğu kapsamı dışında bırakılan mal ve hizmet alımları ile ilgili indirilecek KDV'nin yarısına tekabül eden mal ve hizmet alımları ile ilgili karşit inceleme yapılması yeterli olacaktır. Bu durumda karşit inceleme kapsamındaki mal ve hizmet alımlarına ilişkin karşit incelemelerle %80 oranının sağlanması ile yetinilmesi mümkün bulunmaktadır. Şu kadar ki, karşit inceleme kapsamında bulunan mal ve hizmet alımları tutarı ile %80 oranına ulaşamadığı hallerde bu oranın sağlanmadığı dikkate alınmayacaktır.

Öte yandan, katma değer vergisi iadesi talebinde bulunan mükelleflerin beyannamelerinde yer alan iade edilecek katma değer vergisinin iadenin talep edildiği dönemden önceki dönemlerden de kaynaklanması halinde karşit incelemelerin bu tutarları da kapsayacak şekilde yapılması zorunludur. Düzenli olarak her dönem yeminli mali müşavir tasdik raporu ile ya da inceleme sonucu katma değer vergisi iadesi alan

mükelleflerde önceki dönemler incelenmiş olacağından tekrar inceleme yapılmasına ihtiyaç olmadığı açıktır. " denilmektedir.

34 Sıra No.lu Genel Tebliğin B bölümünde; "Ancak, yeminli mali müşavirlerce katma değer vergisi iadesi tasdik işlemlerinde mal ve hizmet alımlarına ilişkin olarak yapılan karşıt incelemelerle (karşıt inceleme zorunluluğu kapsamı dışında bırakılan kurum ve kuruluşlardan yapılan mal ve hizmet alımları toplamı dahil) %80 oranına ulaşılması yeterli olacaktır. Bu durumda, kalan %20' lik kısım içerisinde belli miktarı aşması nedeniyle karşıt inceleme yapılması zorunluluğu bulunan belgeler mevcut olsa bile, sorumluluk yeminli mali müşavire ait olmak üzere, %80 oranı ile yetinilmesi mümkün bulunmaktadır. " denilmektedir.

Özelge talep formunda ise; ... Tic. Ltd. Şti.' nin, 10-12/2010 dönemlerinde tedarikçi firmalardan satın alınan malların herhangi bir işleme tabi tutulmadan direkt ihraç edilmesi gerekçesiyle, imalatçı mükelleflerin bir alt kademesine kadar karşıt inceleme yapılmasına gerek bulunmadığı ifade edilmektedir.

Yukarıda belirtilen Genel Tebliğ hükümlerine göre, YMM'lerce yapılacak KDV iadesi tasdik işlemlerinde iade talep eden mükellefin iade talebi ile ilgili dönem indirilecek KDV'sinin %80'i veya daha fazlasına tekabül eden mal ve hizmet alımları ile ilgili karşıt incelemeler, imalatçı firmanın bir alt kademesine kadar yapılacak olup, tutanak sayısının fazla olduğu durumlarda yapılan karşıt incelemelere ilişkin en büyük 10 alımı içeren tutanakların rapora eklenmesi yeterli olup, tutanak sayısının 10 taneden az olması halinde (%80'i karşılamak kaydıyla) mevcut karşıt inceleme tutanaklarının (veya teyit yazılarının) tasdik raporuna eklenmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, 29 Sıra No.lu Genel Tebliğin II/2 bölümünde ise; "Öte yandan, karşıt inceleme ve teyit tutanaklarının tasdik raporuna eklenmesi konusundaki düzenlemeler 20 ve 27 sıra No'lu Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu Genel Tebliği ile yapılmıştır. Buna göre, tutanak sayısının fazla olduğu hallerde sırasıyla en yüksek mal ya da hizmet alımlarına ilişkin 10 tutanağın rapora eklenmesi yeterli olacaktır. Tutanak sayısının 10 tutanaktan az olduğu hallerde mevcut karşıt inceleme ve teyit tutanaklarının tasdik raporuna eklenmesinin yeterli olacağı tabiidir. Karşıt inceleme ve teyit tutanaklarının asıllarının tasdik raporuna eklenmesi gerekir. Tutanak asıllarının başka tasdik raporlarına eklenmesi ve benzeri bir nedenle yeterli olmadığı hallerde onaylı örnekleri kullanılacaktır."

hükmüne yer verilmiştir.

Bu itibarla, Tebliğde geçen "en yüksek 10 alım" ifadesinden, iade talebinde bulunan mükellefin ilgili dönemdeki en yüksek tutarlı 10 alımına ilişkin (fatura) bilgilerinin anlaşılması gerekmekte, düzenlenecek tasdik raporuna eklenecek karşıt inceleme tutanakları, aynı mükelleften de olsa en yüksek 10 alıma ilişkin bilgileri içeren tutanakların olması yeterli bulunmaktadır.

Bu açıklamalar çerçevesinde tedarikci ihracatçı olan ... Tic. Ltd. Şti.'nin 10-12/2010 dönemlerinde Kanununun 11. maddesinde yer alan ihracat teslimlerinden doğan katma değer vergisi iadelerine ilişkin işlemlerin tasdikinde, indirilecek KDV'nin % 80'i oranında ve ihracat konusu mal ve hizmetin imalatçısı konumundaki alt mükelleflerin bir alt kademesine kadar karşıt inceleme yapılması zorunludur.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413 .maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026